

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Ecclesiasticos homines debere candore uitae caeteris praestare cap. xv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

Lydorum in sacris ritum imitari: Hi quidem, ut memi-
nit in suis institutionibus Lactantius, apud Lydum, quod est
Rhodiorum oppidum sacra Herculis, non laudibus, aut ullis
piis precationibus, uerum maledictis tantum et execratio-
nibus celebrare solebant, ut ea pro uiolatis haberet: si quan-
do inter solenes caerimonias, alicui uel imprudenter exci-
disset bonum uerbum. Haud multo fere secius (si con-
ferri exempla licet) sese habent ad Deum optimum max-
eiusmodi improborum hominum preces, quae non lau-
des sane magis quam blasphemiae sunt censendae. Vnde do-
minus per Isaiam dicit contra facinorosum quod si immo-
lat bouem, est quasi qui interficiat uirum, et qui mactat
pecus, quasi qui excerebret canem, et qui offert oblatio-
nem, quasi qui suillum sanguinem offerat, et caetera. Pro-
ponat ergo suo quicquid animo, ac reuoluat sepiissime secum,
quam personam teneat, quodque operis sit aggressus, et quem nouerit
deponat suam tantam uerendam, et nihil foede, nihil turpiter
esse sibi faciendum putet, ac desinat agere peruersum.

Esa. 66.

Ecclesiasticos homines debere candore uitae

caeteris praestare. Cap. XV.

Porro considerare, atque attentius animaduertere de-
bet rem diuinam facturi, et quae sunt animarum curae praepro-
positi, se quasi duabus indutos esse personis, quarum
alteram imposuit eis natura cum caeteris hominibus commu-
ne, ex quo participes sunt rationis, alteram uero praestantiam
dignitatis attribuit, ad quam pertinet ante omnia seruire spiritui, con-
templationi, orationi, lectio, et meditationi uacare, spreto omnium
uoluptatibus corporis. Haec etiam munia his sunt sane potius cum
angelis, quam cum hominibus communia. Talis quidem propria est angelo-
rum, fueratque ab initio et hominis in illa prima innocentia puls-
illius temporis ante peccatum. Hi ergo et si cum aliquo genere ho-
minum, ex quo homines sunt, carnis equilibrium iunguntur, of-
ficio tantum et quod praediti sunt admirabili potestate, et angelis com-
parantur. Et id facit eos non natura, sed diuersa quadam ra-
tione uiuendi a uulgo et a caeterorum hominum uita differre,

DE MALE PROFITEN. RELIGIO,
et ex eo supra cæteros, et supra semetipſos eminent, ma-
gno, atque excellenti ſacerdotii ſaſtigio elari. Quod in-
dicant manifeſte uocabula, et appellationes, quibus ec-
cleſia conſuevit miniſtros ſuos uarie, et multipliciter ap-
pellare. Quid nam quæſo indicat conſeſſus iſtorum
ſupra cæteros: et præclaræ illæ denominationes dignita-
tum, præmiorum officiorum, et tanta uarietate diſtinctæ?
Nam (ut de cæteris ordinibus taceam) quidam dicuntur
Diacones, uel præſbyteri, alii epiſcopi, ſeu archiepiſ-
copi, uel patriarchæ, aut cardinales, et poſtremo papa:
aliove præfecturæ cuiuſpiam inſigni nomine. Nunquid
eiuſmodi denominationes ita caſſas, et nudas credimus,
ut nihil aliud præ ſe ferant, quam uanum, et inanem cre-
pitum uerborum: an potius ut quemadmodum iſtæ ap-
pellationes, nos à uulgo nominis diuerſate diſtingua-
unt, ita et morum probitate, et uitæ ſanctitate diſcernant.
Et enim appellari clericum, quod interpretatur in ſortem
domini electum, et in Belzeub ſortem dari, aut diaconum,
quod exponitur, Dei miniſtrum, et Diabolo miniſ-
trare: aut præſbyterum, quod ſonat ſeniorum: et puerum
eſſe ſenſibus: uel epiſcopum, quod exponimus latine ſpe-
culatorem: et ſibi tantum intendere, et ſic de cæteris ordi-
nibus, qui re ipſa ab etymologia nominis longe rece-
dunt: quid quæſo eſt aliud iniquam ſuppoſitio: atque no-
minis, et perſonæ et officii impia, et deteſtanda præuarica-
tio? Quid ſibi uult etiam quod ubique in diuinis ſcri-
pturis legimus, hunc ordinem appellari gentem ſanctam,
populum acquisitionis, regale ſacerdotium, luminaria
mundi, Sal terræ, interdumque angelos deos, et Chriſtos,
et mille eiſmodi admirabilibus appellationibus: certe
nil aliud, niſi, iuxta etymologiam uocabuli ut cæteros re-
gant, erudiant, ſeruent, nihilque agant, quod non ſit con-
ſentaneum iſtiusmodi nominibus, uel quod diſcrepet à
cultu, ſeu profeſſione religionis. Reges ſane uocantur,
quod ſpirituale in animas imperium teneant, ligandi atque
diſſoluendi

diſſolu-
ges eſſe
am in r
ſicut ſo
nament
di ſun
compa
ſcettore
dos ex
nem ca
ſapient
conſue
qui ſun
um, au
incond
potius
matura
culata,
quifq;
tia pur
re ſacri
re, ac ſa
Deo ch
hil hab
à uulgo
minere
altari ſe
dam op
nis obſ
& laud
darent
ges, iux
cipat. C
ſteſt co
nonne

dissoluendi potestate præditi. At qui etiam plusquã re-
 ges esse uidentur, quippe qui censuram agere soleant eti-
 am in reges. Luminaria mundi ideo nominantur: quòd
 sicut sol, & luna, & stellæ toti mundo splendori, atq; or-
 namento sunt, ita sacerdotes casti, & probi, decori & lau-
 di sunt uniuersæ ecclesiæ Christianæ. Sali uero iccirco
 comparantur, quoniam sicut sal condire epulas solet, &
 foetores auertere, & uermes non sineret exoriri: sic sacer-
 dos exiccare debet & in se, & in aliis omnem putredio-
 nem carnalis concupiscentiæ, & condire corda fidelium
 sapientia scripturarum, amoto inde procul tetro malæ
 consuetudinis odore: & excussis edacissimis uermibus,
 qui sunt stimuli peccatorum, Quocirca nihil præbe-
 tum, aut commune cum uulgari uita, seu cum moribus
 inconditæ multitudinis requiritur in ministris altaris: sed
 potius admirabilis quædam continentia cœlibatus: præ-
 matura grauitas, integri, atq; incorrupti mores: uita imma-
 culata, sapientia singularis. Addas etiam horum quòd
 quisq; sit fama integerrimus, castitate nitidus, consciens
 tia purus, sanctitate conspicuus: quatenus quotidie offer-
 re sacrificium Deo digne possit, & sacris altaribus pu-
 re, ac sancte ministrare. Quo nam pacto quæso erit uel
 Deo charus, uel populo uenerabilis, sicut decet, qui ni-
 hil habet seiunctum à populo reliquo: cui nihil sit dispar
 à uulgo: nihil diuersum à reliqua multitudine? Superes
 minere profecto debent sacerdotes, ac reliqui clerici, qui
 altari seruiunt, & præmiis sacris aluntur, excellenti qua-
 dam opinione sanctitatis, ac præcipua christianæ religio-
 nis obseruantiæ: qua merito digni omni honore præmio
 & laude esse uideantur: Quod esse nullo pacto poterit, si
 darentur sacerdotibus uxores: & essent sicut alii coniu-
 ges, uxoribus, liberis, & curis, & uoluptatibus pariter mā-
 cipati. Quid nam sibi uolunt demissæ, & candidæ ue-
 stes: concisa coma? cultusq; diuersus ac dispar ab aliis?
 nonne ut spreto quibuscunq; superfluis, & omni cura,

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

& voluptate corporis, castis, & incontaminatis moribus viuamus vt nihil discrepet ab exteriori cultu corporis in tentio mentis interna: quæ absclis vanitatibus, candore vitæ, & honestate morum debet vbiq; coram Deo, atq; oculis hominū clarescere. At qui modo ista pauci conderant: quippe qui nihil attendunt nisi expleri voluptatibus, quæ sibi haud multo post allaturæ sunt grauisimas, atq; perpetuas pœnas quū illud omnīū testimonio certissimum sit: qd neq; malum vllum neq; bonū cōueniēti premio, aut pœna carebit.

Enumeratio multorum in quos exercuit grauem vindictam Deus. Cap. XVI.

Gen. 3. 1

Gen. 4.

Gen. 8.

Gen. 19.

Num. 22

Iosu. 7.

Exo. 32

Exo. 14

A Spiciunt oculis superi mortalia iustis: nō est ergo qd qsq; impunitatem speret. Angeli namq; peccauerunt, & irremissibili vitione æternis ignibus deputati sunt. Adam peccauit, & statim è paradiso eiectus est & qui poterat non mori, necessario ad mortem cum omni posteritate damnatus. Cayn occæcatus inuidia fratrem insidiatus occidit, & cōtinuo punitur. Lamech scortat, & septuagies septies afficitur grauius qd Cayn parricida. Orbis vniuersus fornicatur, & vniuersus etiam diluuiis aquis submergitur. Sodomitarum gens quia nefandis libidinibus tota contaminata fuerat, flammis, & sulphure tota consumitur. Ex sexcentis tribus milibus quingentis quinquaginta hominū bellatorū, a viginti annis & supra qui ab Ægypto egredientes intrauerunt desertum, quoniam ob ingluuiē murmurauerant contra Moysen vniuersi periere: ita vt ex tanta multitudine nullus perueniret in terram promissam, Caleph & Iosue exceptis, qui non peccauerunt. Vna etiam die ex hoc ipso numero propter adorationem vituli ceciderunt viginti milia hominum. Pharaō rex Ægypti iniuste persequens Dei populum abeuntem, mari Rubro cum toto exercitu submergitur.